

Паламарчук В.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Щербина Б.С., к.ю.н.

НЕДОЛІКИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРУ НАЙМУ (ОРЕНДИ) АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ

Розглядаючи недоліки правового регулювання, у першу чергу необхідно розглянути поняття та правову основу договору найму (оренди) транспортного засобу. Посилаючись на ч. 1 ст. 759 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України): «За договором найму (оренди) наймодавець передає або зобов'язується передати наймачеві майно у користування за плату на певний строк». Якщо враховувати договір найму (оренди) транспортного засобу, то в першу чергу слід його розглядати як один із різновидів договору найму. Предметом даної домовленості відповідно до українського законодавства виступають повітряні, морські, річкові судна, а також наземні самохідні транспортні засоби тощо [1].

Що ж таке автомобільний транспортний засіб? Керуючись законом України «Про автомобільний транспорт», то ст. 1 наводить нам таке визначення даного поняття: «автомобільний транспортний засіб – це колісний транспортний засіб (автобус, вантажний та легковий автомобіль, причіп, напівпричіп), який використовується для перевезення пасажирів, вантажів або виконання спеціальних робочих функцій» [2].

Правовою базою в Україні, яка регулює на сьогоднішній день договір найму автомобільного транспортного засобу в першу чергу виступає Конституція України, Цивільний кодекс України, Закон України «Про автомобільний транспорт», Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» та інші нормативно-правові акти, що регулюють дане питання. Діюча теоретична база, на мою думку, є не досить досконалою. Оскільки, регламентує цей договір найму (оренди) виключно в загальному розумінні. Так, в ЦК України присвячено окремий параграф 5 Глави 58, про тлумачення договору оренди транспортного засобу в цілому, але про специфіку та конкретизацію кожного транспортного засобу окремо немає жодного слова.

Враховуючи загальну положення ЦК України та Закону України «Про автомобільний транспорт» слід виділити три основних недоліки в регулюванні даного виду договору найму: відсутність форми договору з юридичною особою або фізичною особою-підприємцем, відсутність регулювання положень щодо оренди автомобільного транспортного

засобу без екіпажу та відсутність положень щодо перевірки підтримання належного стану наймачем [3].

Перший недолік – відсутність форми договору з іншими суб'єктами цивільних правовідносин. Відповідно до ч. 2 ст. 799 ЦК України: «Договір найму транспортного засобу за участю фізичної особи підлягає нотаріальному посвідченню», в даному випадку зрозуміло, що одразу законодавець уникає варіантів з підписанням даного договору юридичною особою або з фізичною особою-підприємцем та жодним чином їх не регламентує. Зрозуміло, що даний договір (якщо і виникатиме), то повинен бути укладений в письмовій формі та засвідчений нотаріально, але обов'язково повинні бути прописані пункти щодо правової відповідальності у разі завдання шкоди автомобільному транспортному засобу.

Другою неточністю виступає відсутність регулювання положень щодо оренди фізичною особою автомобільного транспортного засобу без участі екіпажу. Тобто в ст. 805 ЦК України чітко прописані нормативні пункти, які регламентують особливості найму транспортного засобу з екіпажем, що його обслуговує, але відсутні тези, що затверджують правові наслідки відмови від даного екіпажу, або використання транспортного засобу з меншою кількістю представників обслуговуючого екіпажу, ніж та що встановлена. Багато прогалин в законодавстві, щодо кваліфікованого рівня та щодо стану здоров'я автомобільного екіпажу: чи повинні люди, які обслуговують засоби, що встановлені в Законі України «Про автомобільний транспорт», мати для належного виконання функцій певну медичну довідку або ж освітній рівень тощо.

І третім недоліком, на який хочеться звернути увагу, – це відсутність нормативних положень саме в договорі найму автомобільного транспортного засобу, що регулюють підтримання належного стану автомобільного засобу. Детальної регламентації щодо «належного технічного стану», що встановлений в ч. 1 ст. 801 ЦК України – немає. Тобто дане поняття буде розглядатися виключно з суб'єктивної точки зору наймача та наймодавця. Обов'язково: під час передачі автомобільного транспортного засобу наймодавець повинен попередити про некоректну роботу елементів машини, при цьому у разі якщо ці елементи були пошкоджені до передання наймачеві усунути їх, та передати автомобільний транспортний засіб в належному стані [4, с. 98-99].

Таким чином, аналізуючи викладений матеріал, ми можемо дійти висновку, що правове регулювання договору найму (оренди) автомобільного транспортного засобу на сьогоднішній день потребує усунення допущених прогалин, або ж регламентацію даних недоліків в інших нормативно-правових актах.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv/page>
2. Про автомобільний транспорт: Закон України від 05.04.2001 № 2344-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>
3. Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України. URL: <http://www.jurists.org.ua/civil-law/3395-naukovo-praktichniy-komentar-do-st-798-civilnogo-kodeksu-ukrayini.html>
4. Чуркін І.А. Особливості укладення договору найму (оренди) автомобільного транспортного засобу без екіпажу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 2. С. 97-100.

UDC 347.779.1(043.2)

Pylypenko K.A., applicant for higher education
of the first (bachelor's) level,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
Scientific advisor: Filinovich V.V., Ph.D.

THE STATE AND ITS AUTHORIZED BODIES AS SUBJECTS OF PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY

The existence of an internationally recognized system is a necessary element for achieving the high development of any state. The protection of intellectual property promotes the use and further development of inventive and creative talents and achievements, promotes and preserves national potential in this area [1].

The term «intellectual property» is further defined in the Convention establishing the World Intellectual Property Organization. Article 2 covers the rights related to literary, artistic and scientific works, implementation of performing artists, sound recordings and broadcasting, inventions in all fields of human activity, scientific discoveries, industrial designs, trade and service marks, names and trade names, protection against unfair competition and all other rights arising from intellectual activity in the industrial, scientific, literary or artistic fields [2].

Ukrainian legislation on the authorities plays an important role in regulating legal affairs. The Constitution of Ukraine has the highest legal force.

The Constitution of Ukraine guarantees that a person can own, use and dispose of it, the consequences of creative and intellectual activity, scientific and technical freedom, artistic creativity, literary protection of intellectual property and legal rights. It presupposes authorial, spiritual and material interests. It comes from different types of intellectual activity [3].

Ukrainian Civil Code also plays an important role. It contains the Fourth